

BILANČNÍ ZPRÁVA

o uskutečňování programu Progres za období roků 2017–2018

| |
|--|
| Kód programu: Q17 |
| Název programu: Příprava učitele a učitelská profese v kontextu vědy a výzkumu |
| Zúčastněné fakulty (VŠ ústavy) UK (na 1. místě je uvedena fakulta koordinátora): Pedagogická fakulta, Filozofická fakulta, Přírodovědecká fakulta, Matematicko-fyzikální fakulta, Fakulta tělesné výchovy a sportu, Fakulta humanitních studií |
| Koordinátor: prof. PaedDr. Radka Wildová, CSc. |

A. Souhrn dosavadního uskutečňování programu

Základní tematické oblasti programu a jejich garanti

1. Teorie školy a učitelská profese (*PhDr. David Greger, Ph.D., PhDr. Jana Stará, Ph.D.*)
2. Gramotnost a vzdělávání (*prof. PaedDr. Radka Wildová, CSc., doc. PhDr. Anna Kucharská, Ph.D.*)
3. Žáci (*PhDr. Ida Viktorová, Ph.D.*)
4. Inkluze (*doc. PhDr. Lea Květoňová, Ph.D., doc. PhDr. Naděžda Pelcová, CSc.*)
5. Učitelská příprava (*doc. PhDr. Naďa Vondrová, Ph.D., doc. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.*)

Termíny jednání rady programu v roce 2018

19. 4. 2018 – zápis:

https://www.pedf.cuni.cz/PEDF-755-version1-zapis_rada_progres_q17_1942018.pdf

18. 10. 2018 – zápis:

https://www.pedf.cuni.cz/PEDF-755-version1-zapis_18102018.pdf

Realizace programu Q17 je rozdělena do 5 tematických oblastí dělících se na tematické linie a jednotlivá témata.

Tematická oblast 1 - Teorie školy a učitelská profese (pedeutologie) byla rozpracována do čtyř dílčích tematických linií se snahou o propojení teoreticko-filozofických východisek a empirického výzkumu, a to s využitím kvantitativních i kvalitativních výzkumných přístupů. Do řešení se v prvních dvou letech zapojilo celkem 60 pracovníků PedF UK, FF UK a FTVS UK. Tematická linie 1. Proměny teoretického diskursu o škole, učitelích a dalších pedagogických pracovnících se orientovala na teoretická východiska a výzkumné studie věnující se formativnímu a ideovému působení školních institucí, profesionalizace učitelů a vychovatelů, a to v kontextu historicko- a mezinárodně-srovnávací perspektivy i v kontextu úvah o společenských potřebách současné společnosti. Dílčí výsledky této oblasti byly prezentovány na několika konferencích, včetně zahraničních, a byly publikovány v odborných časopisech, sbornících a jako kapitola v knize. Co se týče reflexe profesní přípravy a jejího zpracování, byla pozornost věnována i předškolnímu vzdělávání, zejména reflexe veřejného zájmu změny týkající se přístupu dvouletých dětí do mateřských škol. Byly provedeny komparativní analýzy vývojových trendů v oblasti přípravného vzdělávání učitelů a pedagogických pracovníků v předškolních institucích v České republice a v Evropě. Tematická linie 2. Výzkumná reflexe přípravného vzdělávání učitelů si vytyčila cíl provést empirické výzkumy přípravného vzdělávání učitelů a na bázi jejich výsledků byla vydána monografie k problematice využití studentského portfolia, byl publikován článek v impaktovaném časopise a několik příspěvků v konferenčních sbornících. Rovněž došlo k prezentování některých

výsledků výzkumů na konferencích v ČR i zahraničí. Pokračuje se ve sběru a analýze dat a připravují se další publikační výstupy pro další etapy řešení projektu. Byly zahájeny společné odborné semináře pracovníků zapojených do řešení tématu se směřováním ke dvěma hlavním publikacím: Přípravné vzdělávání učitelů (a vstup do profese) učitelů MŠ a 1. stupně ZŠ a Přípravné vzdělávání učitelů (a vstup do profese) učitelů VVP. Tematická linie 3. Výzkumy profesního rozvoje učitelů, ředitelů, vychovatelů a dalších odborných pracovníků se zaměřuje na výzkumy reflexe práce ředitelů škol, ale i dalších profesí s příslušnou prezentací výsledků. Z předchozích výzkumů byla jako vstup do dalšího bádání vydána monografie. Tematická linie 4. Výzkumy školy a školního vzdělávání navázala na dlouhodobou tradici výzkumu školy a vzdělávání na PedF UK. Řešitelé se zaměřili především na výzkum tranzicí (přechodů) ve vzdělávacím systému a na nerovnosti ve vzdělávání z něj pramenících. Výstupy pokrývají vzdělávání v oblasti předškolní výchovy a vzdělávání i publikace směřující do základních a středních škol. Zvláštní pozornost je věnována také metodologickým studiím, kde byly publikovány články v impaktovaných i neimpaktovaných časopisech, knižní monografie, učebnice pro ZŠ využívající výsledky výzkumů, kapitoly v knize a příspěvky v konferenčních sbornících. Členové týmu se podíleli též na organizaci mezinárodní konference OMEP a mezinárodní konference Proměny edukačních situací a jejich konceptualizace. Spolupráce zapojených fakult UK byla charakterizována ve zprávě za rok 2017 a v průběhu řešení této tematické oblasti se rozvinula široká mezinárodní spolupráce – Cambridge University (studium reforem vzdělávání v transformujících se společnostech), IEA (organizace, která realizuje mezinárodní výzkumy TIMSS, PIRLS, ICCS, TEDS-M aj.), Státním institut pro předškolní vzdělávání v Mnichově (komparace přípravy učitelek mateřských škol, University of Zielona Góra (Connectivity Center - International, interdisciplinary initiative of researchers and social activists), Children's Identity & Citizenship European Association (příprava mezinárodní konference v Praze v květnu 2019), příprava symposia na mezinárodní konferenci ECER 2019 o propojování teoretické a praktické přípravy studentů učitelství, semináře a tutoringu pro doktorandy a pracovníky pod vedením doc. L. Perry, Murdoch University (Austrálie), odborné setkání s A. Falter Thomas z USA (program Ohio Resident Educator Program).

Tematická oblast 2 - Gramotnost a vzdělání vychází z interdisciplinárního pojetí gramotností v kontextu vzdělávání a je tvořena skupinami pracovníků několika kateder PedF i jiných fakult UK, s cílem podpory rozvoje čtenářské, matematické, digitální, informační, technické, přírodovědné a umělecké gramotnosti.

1. Ve skupině **Čtenářská gramotnost a pregramotnost** jsou prostřednictvím katedry psychologie, katedry primární a preprimární pedagogiky a katedry speciální pedagogiky řešeny didaktické, psychologické a psycholinguvistické aspekty čtení a psaní v kontextu vzdělávání. Řešitelský tým navazuje na dříve realizované výzkumné počiny (GAČR, GAUK, OP VVV) a realizuje nové výzkumy (GAUK, TAČR) s publikačními výstupy z hlediska komplexního přístupu k identifikaci klíčových faktorů rozvoje čtenářské gramotnosti (předpoklady pro čtení, dekodování, porozumění čtenému, čtenářský self-koncept, vliv vnějších faktorů na rozvoj gramotnostních dovedností). V oblasti písarských a pisatelských dovedností je pozornost věnována vzorům písma (Comenia Script), ale také produktivním schopnostem dětských pisatelů (produktivní psaní). Nejsou opomíjeny ani didaktické aspekty podpory rozvoje čtenářské gramotnosti našich žáků, včetně rozvoje gramotnostních dovedností u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. 2. Skupina **Vizuální gramotnost** je tvořena interdisciplinárně sestaveným týmem pracovníků, zabývajících se širším rámcem vizuální gramotnosti, její kulturní a transkulturní variabilitu a vazby na pedagogické transformace kulturních obsahů v různých edukačních prostředích. Realizován je výzkum funkční vizuální a kulturní gramotnosti, dále výzkum hudebního a literárního umění, jeho funkcí a významu v edukačních potřebách kreativního jedince v současné, mediálně a kulturně propojené, společnosti. Zapojena jsou pracoviště PedF UK, FHS UK, FF UK, dalších škol a kulturních institucí,

zejména institucionálně zakotvených v edukaci v kultuře. Publikovaná témata zahrnují vědecké výstupy (publikace, články), ale i výstupy umělecké (výstavy, koncerty, umělecká díla). 3. Ve skupině **Stav, směry a možnosti rozvoje digitální gramotnosti a inforatického myšlení žáků** jsou zapojeni pracovníci katedry informačních technologií a technické výchovy. Zkoumají a podporují rozvoj digitální gramotnosti dětí, jejich inforatické myšlení a digitální kompetence, roli školy v procesu budování těchto kompetencí. Záměrem je identifikace hlavních směrů rozvoje výše uvedených oblastí z hlediska kurikulárních a procesuálních aspektů v základních školách, přispět k poznání vývoje v dané oblasti i k další podpoře vzdělávání v informační společnosti, kde je dětství stěžejním obdobím pro rozvoj daných kompetencí. Prostřednictvím výzkumných i aplikačních projektů (OP VVV) jde dále i ověření metodických postupů rozvoje digitální gramotnosti. Publikovaná témata zahrnují digitální gramotnost českých žáků, metod rozvoje inforatického myšlení a percepce a evaluace digitálních kompetencí, opomíjeny nejsou ani otázky podpory tvorby kurikulárních dokumentů ve prospěch inforatického myšlení a digitální gramotnosti. 4. Skupina, složená z pracovníků katedry tělesné výchovy PedF UK je zaměřena na podporu rozvoje **tělesné výchovy v kontextu vzdělávání**. Výstupy týmu jsou orientovány na komplexní přístup k úloze tělesné výchovy ve vzdělávání z hlediska rozvoje dovedností a kompetencí žáků (rozvoje gramotnostních složek tělesné výchovy) a z hlediska učitelské profese. 5. Skupina tvořená pracovníky katedry hudební výchovy a katedry andragogiky a managementu vzdělávání se zaměřuje na **rozvoj didaktiky hudební výchovy oblasti vzdělávání dospělých a seniorů**. Cílem je výzkum a tvorba výstupu z hlediska cílů, metod a forem výuky v hudební výchově dospělých. Skupina sleduje úroveň a rozvoj hudebních dovedností a znalostí cílové skupiny v oblasti dějin a teorie hudby při srovnání úrovně na počátku a na výstupu vzdělávání, se záměrem možností rozvoje hudební gramotnosti v pozdějším věku. Pro skupinu je klíčovým postižení androdidaktických a psychosociálních faktorů determinujících učení a vzdělávání v seniorském věku, což umožňuje i další sledování forem, obsahu a ekonomických podmínek realizovaného vzdělávání v této oblasti v kontextu dalšího vzdělávání seniorů/cílové skupiny. Významnou sledovanou skupinou jsou účastníci Univerzity třetího věku na PedF UK, s pomocí kterých bylo možné zkoumat úroveň hudebních dovedností seniorů jako předpoklad pro rozvoj především posluchačské gramotnosti s důrazem na sémantickou analýzu hudebního díla.

Výstupy pracovníků tématu 2 Gramotnost a vzdělávání zahrnují odborné články v českých i zahraničních časopisech, monografie, příspěvky do konferenčních sborníků. Jedná se ale také o vystoupení na konferencích, včetně pořádání vlastních konferencí. Zmíníme alespoň dvě mezinárodní konference realizované na Pedagogické fakultě v roce 2018: *Počáteční čtení: čtu a stávám se čtenářem (Cesty propojení výzkumu a praxe)* a *8. ročník mezinárodní konference Vzdělávání dospělých 2018 -Transformace v éře digitalizace a umělé inteligence*. Sjednocujícím přístupem skupiny bylo založení fakultního časopisu *Gramotnost, pregramotnost a vzdělávání*, který začal vycházet v roce 2017 a který splňuje kritéria kladená na vědecké časopisy. V roce 2018 byl v rámci jednoho monotematického čísla (2/2018) dán prostor *přírodovědné, matematické a informační gramotnosti v podmínkách současného školství*. Časopis tedy posloužil k propojení s dalšími tématy řešenými v jiných pracovních skupinách projektu PROGRES Q17.

Tematická oblast 3 – Žáci řeší vývoj a život dětí v různých socializačních institucích a kulturách, v rodině, v běžné škole, ve škole v kontextu inkluze, v domácím vzdělávání, v etnických komunitách, ale také v jednotlivých vzdělávacích předmětech (např. tělesná výchova, občanská výchova) nebo dovednostech (psaní, kresba, pohybové dovednosti) a osobnostních strukturách (motivace, perspektivy, možnosti). Problematika odlišnosti dětí, která propojuje jednotlivé členy týmu, se týká sociálních charakteristik dětí, jako jsou děti z vyloučené lokality, děti se sociálním znevýhodněním, cizinci a děti se vzdělávacími problémy. Odlišnosti se týkají následujících subtémat: Možnosti dětí a inkluze v mezinárodních a kulturních souvislostech, Motivace, nuda ve

škole, strach, a časová perspektiva, Intrapsychické příčiny školní neúspěšnosti žáků se sociálním znevýhodněním, Domácí vzdělávání a žáci cizinci ve škole, Školní připravenost a Plavecká výuka a tělesná připravenost.

Spolupráce v uvedeném kontextu probíhá v rámci UK zejména s FF a z externích subjektů zejména s MUNI. Další spolupráce se uskutečňuje zejména s oblastí Inkluze, mezifakultně s pracovníky FTVS a programem Progres Q06 psychologie.

Tým řešitelů organizoval tři mezinárodní konference: Mezinárodní konference Asociace pro kognitivní vzdělávání a psychologii (3. - 5. 10. 2018), zaměřenou na dynamickou diagnostiku a intervenci v oblasti rozvoje kognitivních funkcí, Mezinárodní konference Instrumentálního obohacování (10. 11. 2018) věnující se metodě Instrumentálního obohacování R. Feuersteina a Mezinárodní konference Stejně a jiné ve filosofické a speciálně-pedagogické reflexi. Inkluzivní škola organizovaná spolu s oblastí Inkluze (3. 5. 2018). Pro rok 2019 se plánuje spolu s oblastí Inkluze konference s tématem Existence a Koexistence. Řešitelé tematické oblasti se zapojili také do editace monotematického čísla časopisu Pedagogická orientace (2/2018) s názvem „Být jiný v české škole“, které se věnovalo se konceptualizaci jinakosti a normy v současných českých základních školách i rozboru praktického zacházení s různými typy jinakosti z žákovské i učitelské perspektivy.

Výsledkem probíhajících výzkumů jsou především sebraná a utříděná data, články a další publikace, ale také vývoj a standardizace výzkumných a diagnostických metod (test-časová perspektiva MIM, test aktivního a pasivního strachu ve škole). Výhledově vzniknou také další metodické materiály, testy a pomůcky.

Tematická oblast 4 - Inkluze se zaměřuje na možnosti a podmínky v oblasti společného vzdělávání v současné škole. V rámci spolupráce katedry speciální pedagogiky a katedry občanské výchovy a filosofie je usilováno o prohlubování poznání různorodých společenských aspektů, které vedou k pochopení jinakosti člověka v dnešním světě. Společně jde o reflexi měnících se podmínek pro společné vzdělávání se zvláštním zřetelem k názorům na inkluzi v naší na výkon zaměřené společnosti. Je zřejmé, že přijímání jinakosti a přirozené začlenění lidí s jakoukoli odlišností do společností nadále zůstává naléhavým úkolem mnoha společenskovedních oborů. Oblast je rozčleněna do tří hlavních směrů. Prvním je **Svět jako prostor setkávání s jinakostí. Inkluzivní škola jako příklad soužití, solidarity a koexistence**, v níž má spolupráce podobu dlouhodobé systematické reflexe proměn chápání jinakosti v rámci našeho vzdělávacího systému a naší překotně se proměňující a rozvíjející společnosti (a to jak v historickém exkurzu, tak v současnosti a s výhledy do budoucnosti). Je řešena otázka, jak se změny politických a sociálních podmínek v české společnosti promítly do každodenních životů lidí s postižením a prostřednictvím těchto výzkumů hledány hodnoty vzájemnosti a respektu a podněcovány úvahy o lidské sounáležitosti s lidmi nějak marginalizovanými, např. zdravotním postižením nebo sociálním znevýhodněním. Problematika je rozvíjena o témata sociálně podmíněných determinant znevýhodnění ve vzdělávacím kontextu, proměny rodiny v současném a historickém pojetí, dětství v různých kulturách. V tomto směru byla uspořádána mezinárodní konference s názvem **Stejně a jiné ve filosofické a speciálně-pedagogické reflexi (viz tematická oblast 3)**. Druhým směrem je **Rozvoj sociálních kompetencí – implementace do studijních programů učitelství občanské výchovy a speciální pedagogiky**, který se zaměřuje na poznání toho, jak lze usilování o sociální rovnost, lidská práva a inkluzi promítnout do kompetencí budoucích učitelů a speciálních pedagogů. Cílem je zkvalitnění vysokoškolské přípravy učitelů a speciálních pedagogů v humanitních oborech vytvořením řady studijních opor ve formě koncepčních a didaktických. S tímto zaměřením byl uspořádán **Workshop Projektgruppe EMGB** (Ethisch-moralische Grundbildung) dne 22. - 23.

června 2018 za účasti kolegů z Humboldtovy univerzity, Varšavské univerzity, Univerzity v Kaunasu, Trnavě, Sofii a Shanghai. Třetí směr tvoří **Etické kompetence a schopnosti morálního usuzování u žáků ZŠ a SŠ**. Zde je připraven a realizován empirický výzkum schopnosti žáků rozpoznávat a řešit eticky relevantní situace – praktické schopnosti úcty a respektu k druhému, komunikační strategie a různé komunikační možnosti, podpora pozitivního sociálního klimatu v inkluzivní škole. Je zde přímá vazba na projekt v rámci Horizont 2020 „A Moel – Soel“ ve spolupráci s Humboldtovou univerzitou a dalšími univerzitami střední a východní Evropy. Rozsáhlý výzkum, mapuje a prakticky testuje výsledky účinnosti předmětu Etická výchova v posledním ročníku ZŠ a v prvním ročníku škol středních. Výzkum se stejnou metodikou (ETIK- International) byl již proveden v Německu, Rakousku, Dánsku, Číně. Komparace výsledků z jednotlivých států a komparace výsledků škol s Etickou výchovou a bez ní, umožní fundovaně posoudit její význam a účinnost, popřípadě povede k inovaci jejího kurikula a metod vyučování. Výzkum předpokládá rozsáhlou organizaci a spolupráci s uvedenými školami a zapojí do výzkumu studenty a doktorandy participujících kateder. Realizován byl překlad testovacího nástroje a jeho uzpůsobení českému prostředí, pilotáž na vybrané škole a účast na dvou workshopech.

Z počátečních aktivit této oblasti prezentovaných ve zprávě za rok 2017 je třeba připomenout zejména uspořádání mezinárodní interdisciplinární konference „Logos ve výchově, umění a sportu“ a první číslo řady *Studia didactica*, v níž je záměrem realizovat implementaci sociálních a občanských kompetencí do přípravy studentů oborů speciální pedagogika a občanská výchova a základy společenských věd.

Na tematické oblasti spolupracují řešitelé také z FF UK a Filozofického ústavu AV ČR, v.v.i. V rámci mezinárodní spolupráce se rozvíjejí dlouhodobé vztahy s Pedagogickou fakultou Trnavské univerzity, s Varšavskou univerzitou kardinála Stefana Wyszińského, s Pedagogickou fakultou Krakovské univerzity, s Pedagogickou fakultou Novosibirské státní univerzity, dále s řadou univerzit v Německu ((TU Dortmund, Humboldtova univerzita v Berlíně, Freie Universität v Berlíně). Spolupráce probíhá též s kolegy z Litvy a ze Slovinska. Dále je realizována spolupráce s School of Education, University of New South Wales, Australia, Ludwig-Maximilians Universität München Fakultät für Psychologie und Pädagogik a Lehrstuhl für Gehörlosen- und Schwerhörigenpädagogik Faculty of Special Education and Rehabilitation University of Beograd. Za nejvýznamnější mezinárodní spolupráci lze považovat participaci na projektu Horizont 2020 s Humboldtovou univerzitou (MOEL/SOEL) ETiK Mittel-Ost-Europa: „Die Bedeutung ethisch-moralischer Grundbildung in öffentlichen Erziehungssystemen osteuropäischer Staaten für die Herausbildung einer europäischen Identität“.

Pro další období je plánováno zorganizovat další mezinárodní konferenci s názvem *Existence a koexistence ve filosofické a speciálně vědní reflexi*, vydat společnou didaktickou monografii, jež má za cíl rozvíjet v rámci našich oborů základní občanskou a sociální gramotnost. Pracovní název budoucí společné kolektivní monografie je: *Lze učit úctě a sebeúctě? Pokud ano, pak jak? A pokračovat v aktivitách projektové skupiny k etické výchově a završení výzkumu s tématem Psané narativní texty jako indikátory komunikačních kompetencí žáků a studentů se sluchovým postižením v českém jazyce*.

Tematická oblast 5 - Učitelská příprava je zaměřena na uplatňování nových metod a forem učitelské přípravy a inovativních modelů vzdělávání, na rozvoj oborových didaktik v úzkém sepětí s rozvojem těchto oborů, z nichž jejich didaktiky vycházejí a pro něž jsou koncipovány, s reflexí umožňující další posun v teorii oborových didaktik i metod a forem výuky. V tomto rámci jde o zkoumání jazykové, přírodovědné a technické, společenskovědní výuky a umělecké výchovy. Jádrový výzkum oblasti obsahuje oborová i oborově-didaktická témata, která svou šíří a pestroostí

odpovídají aprobačním předmětům vyučovaným na pedagogické fakultě a spolupracujících fakultách. V rámci takto tematicky rozkročeného tématu se uskutečnily odborné semináře, kde referující podali informace o průběhu řešení jádrových témat projektu podle svého stanoveného plánu. Jejich hlavním účelem byla zpráva pracovníků v roli řešitelů-subkoordinátorů, kteří již vybudovali výzkumný tým a pracovali na společném výzkumu, tak jak jej naplánovali v přihláškách. Kromě vnitrofacultních týmů probíhala i spolupráce s MFF, PŘF, FTVS, Národním památkovým ústavem (NPÚ), Moskevskou oblastní univerzitou (MOU) a dalšími. Rozpracovaná témata lze strukturovat na oblast matematické, přírodovědné, filologické a společenskovední vzdělanosti a tělesné výchovy. Z oblasti matematiky jsou klíčová jádrová témata Profesní vidění budoucích učitelů různých předmětů (to sdružuje několik kateder PedF a MFF) a Zkoumání tvorby představ matematických pojmů, vztahů a procesů u žáků 1. stupně. Jádrové téma Geometrické myšlení žáků a metody jeho rozvíjení zkoumá problémy/bariéry z hlediska rozvíjení geometrického myšlení žáků základních a středních škol ve výuce matematiky a možnosti jejich řešení v kontextu přípravy učitelů matematiky. Jádrové téma Interakce reálného a virtuálního prostředí ve výuce přírodovědných předmětů se zabývá výzkumem digitálních technologií v přírodovědném a chemickém vzdělávání, výzkumem experimentů, tvorbou reálných, vzdálených a virtuálních laboratoří a interdisciplinárními přesahy chemie s dalšími vědními obory (chemie a umění, bioorganická chemie). Některé výsledky výzkumu byly představeny na mezinárodních konferencích Projektové vyučování a další aktivizační strategie ve výuce přírodovědných oborů. Progresivním jádrovým tématem je také Badatelsky orientovaná výuka biologie: dovednosti učitele a žáka, výuková praxe, které se výzkumně zabývá dovednosti učitelů biologie řešit badatelské úkoly a připravit badatelsky orientovanou výuku. Na jádrovém tématu Aktuální témata v současné psané literatuře a její výuce na sekundárním a terciálním stupni participují filologické katedry fakulty a jejich cílem je výzkum české a světové prózy po roce 2000, historie, paměť a identita v současné české a světové próze. Jádrové téma Specifika duality filologického oboru a didaktiky v procesu přípravy učitele se zabývá německojazyčnou literaturou a jejím tématem je zejména výzkum historie literatury ve vztahu k výuce německého jazyka. Jádrové téma Literární tradice, imaginace, poetika, teorie a interpretace ve francouzské a frankofonní literatuře sleduje mýtus a jeho literární podobu v perspektivě mytologické, filozofie a psychoanalýzy. Jádrové téma Didaktika francouzštiny se věnuje výzkumu, reflexi a observaci didaktických a metodických procesů v přípravě učitelů a v reálném prostředí školy, transdidaktice a různým dalším aspektům didaktiky francouzštiny (autoevaluace, ICT ve výuce). Jádrové téma Nabývání gramatické a pragmatické kompetence dítěte předškolního a mladšího školního věku se věnuje výzkumu osvojování si jazyka dítětem jako podkladu pro didaktiku mateřského jazyka, jejíž výzkum je nedílnou součástí tohoto tématu. V jádrovém tématu Jazykové a mimojazykové faktory porozumění textu – jazyk jako národní dědictví je prováděn výzkum jazyka z hlediska languových i parolových disciplín, sociolingvistiky, historie jazyka a jazykovědy. Významné je jádrové téma Kulturní dědictví ve výuce, které se výzkumně zabývá rozličnými aspekty historie, kulturním dědictvím a jejich výukou. Inovativní témata jsou řešena v jádrovém výzkumu Didaktika geologie a geografie. V oblasti tělesné výchovy byla ve spolupráci PedF a FTVS uspořádána konference Učitel a žák ve výuce tělesné výchovy na základní a střední škole, z níž bude vydáno speciální číslo časopisu Česká kinantropologie. Podstatnou složkou řešení projektu je však také individuální výzkum, který zejména v humanitních disciplínách tvoří jeden ze základů badatelské práce, uveďme např. témata Poetika prostoru v současné britské próze, Americká próza, Morfosyntax, textová a diskurzivní lingvistika, naratologie v perspektivě soudobých teorií a prostřednictvím analýzy textů, Textová syntax anglicky psaného odborného textu a další.

Spolupráce probíhá zejména mezi PedF, MFF, PŘF a FTVS, což je patrné z autorských kolektivů publikací. V dílčích studiích vznikají i výstupy ve spolupráci se zahraničními pracovišti (viz seznam publikací).

B. Výběr nejvýznamnějších výsledků

V následujícím výběru prezentujeme vybrané výsledky uspořádané dle jednotlivých tematických oblastí, v nichž probíhá řešení projektu. Všechny další výsledky poskytuje OBD – vazba na financování s podporou programu Progres Q17.

Tematická oblast 1. Teorie školy a učitelská profese

Klíčovými výstupy oblasti jsou zejména publikace typu Jimp, které dokazují kvalitu řešených témat v oblastech výzkumů profesního rozvoje učitelů, ředitelů, vychovatelů a dalších odborných pracovníků, výzkumů školy a školního vzdělávání a v oblasti metodologických studií:

- STRAKOVÁ, J., SIMONOVÁ, J., & GREGER, D. (2018). Improving mathematics results: does teachers' academic optimism matter? A study of lower secondary schools. *School Effectiveness and School Improvement*. <http://doi.org/10.1080/09243453.2018.1446449>
- VOŇKOVÁ, H., PAPAJOANU, O., & ŠTÍPEK, J. (2018). Enhancing the cross-cultural comparability of self-reports using the overclaiming technique: An analysis of accuracy and exaggeration in 64 cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 49(8), 1247-1268.
- MÜNICH, D., MATĚJŮ, P., STRAKOVÁ, J., & SMITH, M. L. (2017). Structural embeddedness of students' professional expectations: the Czech Republic and Taiwan in comparative perspective. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*. DOI: 10.1080/03057925.2017.1377059.
- JONES, K., TYMMS, P., KEMETHOFER, D., O'HARA, J., MCNAMARA, G., HUBER, S., MYRBERG, E., SKEDSMO, G., & GREGER, D. (2017). The unintended consequences of school inspection: the prevalence of inspection side-effects in Austria, the Czech Republic, England, Ireland, the Netherlands, Sweden, and Switzerland. *Oxford Review of Education*, 43(6), 805–822.

Významné jsou i publikované monografie a kapitoly v monografiích se zaměřením na realitu školského systému ČR i dalších zemí:

- OPRAVILOVÁ, E., & UHLÍŘOVÁ, J. (2017). *Příběhy české mateřské školy. Vývoj a proměny předškolní výchovy (1. díl do roku 1948)*. Praha: PedF UK. ISBN 978-80-7290-945-2.
- ŠŤASTNÝ, V., SVOBODOVÁ, Z., & ROCHEX, J.-Y. (2017). *Školní vzdělávání ve Francii*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-3637-5.

Významné výstupy oblasti tvoří také uspořádané konference a workshopy (viz část A) a vytvořené didaktické materiály (učebnice a metodiky).

Tematická oblast 2. Gramotnost a vzdělávání

V podtématu čtenářské a pisatelské gramotnosti u žáků typické populace i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami reprezentují oblast tyto výstupy:

- KUČEROVÁ, O., & KUCHARSKÁ, A. (2018). Studie "Vázaný a nevázaný vzor písma v českých školách". In: KUČEROVÁ, O., KUCHARSKÁ, A. (eds.) *Vázaný a nevázaný vzor písma v českých školách*. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, s. 71-220. ISBN 978-80-7290-969-8.
- WILDOVÁ, R., RONKOVÁ, J., & VALENTOVÁ, J. (2018). Jak se učíme psát. In: KUČEROVÁ, O., KUCHARSKÁ, A. *Vázaný a nevázaný vzor písma v českých školách*. Univerzita Karlova, s. 51-61. ISBN 978-80-7290-969-8.
- KARASOVÁ, M., & KUCHARSKÁ, A. (2018) Psaný projev žáků pátých ročníků. *Gramotnost, pregramotnost a vzdělávání*, 2 (1), 101-123. ISSN 2533-7882.
- ŠPAČKOVÁ, K. (2017). Text comprehension in Czech fourth-grade children with dyslexia. *Journal of Language and Cultural Education*, 5(1), 1–19. DOI: 10.1515/jolace-2017-0001

Níže vybrané odborné články se vyznačují interdisciplinárními přístupy – jednak zkoumají povahu a možnosti vizuálních a jiných komunikačních médií a jejich účinky na diváka či na účastníka komunikace, jednak možnosti didaktického využití výzkumných zjištění i jejich možné aplikace.

- FULKOVÁ, M. (2017). In-Between Space for Art and Education: Regimes of Visibility and Procedures of Expression. In Kettel, J. (ed.): *Missing Link. Übergangsformen von Kunst und Pädagogik in der Kulturellen Bildung*. Künstlerische Kunstpädagogik im Kontext. Oberhausen: ATHENA-Verlag, str. 123 – 132, ISBN 978-3-89896-650-4.
- ČECH, V. (2017). Choreografie diváka aneb participace a struktury pohybu v současném umění. *Výtvarná výchova*, 57(1–2), 6–16. ISSN 1210-3691. Praha: PedF UK.

Pro oblast digitální gramotnosti a inforatického myšlení byla publikována celá řada odborných studií, z nich jsou nejdůležitější tyto:

- ČERNOCHOVÁ, M., VOŇKOVÁ, H., & ŠTÍPEK, J. (2018). How Do Learners Perceive and Evaluate Their Digital Skills?. *International Journal of Knowledge Society Research (IJKSR) [online]*, 9 (1), 37-47. ISSN 1947-8437. DOI 10.4018/IJSEUS.2018010104.
- JEŘÁBEK, T., RAMBOUSEK, V. & VAŇKOVÁ, P. (2018). Digitální gramotnost v kontextu současného vzdělávání. *Gramotnost, pregramotnost s vzdělávání*, 2 (2), NOVÁKOVÁ, J. (2017). *Virtuální vzdělávací prostředí a jejich využití pro výuku heterogenních skupin studentů*. Praha: PedF UK. ISBN 978-80-7290-947-6.

Komplexní přístup k úloze tělesné výchovy ve vzdělávání z hlediska rozvoje dovedností a kompetencí žáků (rozvoje gramotnostních složek tělesné výchovy je reprezentován těmito výstupy:

- HRABINEC, J. A KOL. (2017). *Tělesná výchova na 2. stupni ZŠ*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-3625-2.
- DLOUHÝ, M., KAŠPAR, L., & SVOBODOVÁ, I. (2017). In Blahutková, M. (ed.). *Pohybový aparát a zdraví* (s. 109–114). Brno, VUT CESA: Paido. ISBN 978-80-246-7315-265-9.

Pro rozvoj didaktiky hudební výchovy oblasti vzdělávání dospělých a seniorů jsou stěžejními díly:

- NEDĚLKA, M., & VETEŠKA, J. (2018). Specifika vzdělávání seniorů v rámci univerzity třetího věku: androdidaktické a motivační faktory. In: VETEŠKA, Jaroslav. *Vzdělávání dospělých 2017 – v době rezonujících společenských změn = Adult Education 2017 – in times of resonant social changes: Proceedings of the 7th International Adult Education Conference, 11-12th November 2017 Prague, Czech Republic*. 1 vyd. Praha: Česká andragogická společnost, s. 213-219. ISBN 978-80-906894-2-8.

Tematická oblast 3. Žáci

Nejvýznamnější výstupy oblasti tvoří dokončené monografie a kapitoly v monografiích, a to zejména v oblasti integrace žáků:

- KOSTELECKÁ, Y., HÁNA, D., & HASMAN, J. (2017). *Integrace žáků-cizinců v širším kontextu*. Praha: PedF UK. ISBN 978-80-7290-896-7.
- ZULIĆ, M., HÁJKOVÁ, V., & BRKIĆ – JOVANOVIĆ. N. (2018). Pohyb jako omezující faktor autonomie žáků s mozkovou obrnou na základních školách. Kapitola v kolektivní monografii *Stejně a jiné ve speciální pedagogice* (v tisku).
- LEVÍNSKÁ, M., BITTNEROVÁ, D., & DOUBEK, D. (2018). Roma Minority in the Czech Republic. In *Lifelong Learning for Roma in the European*. Union: Springer (v tisku).

Dalšími významnými výstupy jsou publikace v časopisech a sbornících, např. vědecké zkoumání o nudě a jejím zvládnání ze strany žáků, a to především ve školním a akademickém prostředí, a to jak v zahraničních, tak tuzemských odborných periodikách, strachu ve škole, výzkum žáků z imigrantského prostředí aj.

- PAVELKOVÁ, I. & URBANOVÁ, D. (2018). Nuda v edukačním kontextu: Teoretické konceptualizace a výzkumné metody. *Československá psychologie*, LXII (4), 350-365. (Jimp)

- HÁNA, D., HASMAN, J., & KOSTELECKÁ, Y. (2017). The Educational Performance of Immigrant Children at Czech Schools. *Oxford Review of Education*, 43(1), 38–54. ISSN 0305-4985.
- HNILICA, K., FRANCOVÁ, V., KOMÁRKOVÁ, T., & SMETÁČKOVÁ, I. (2017). Stereotypy a morální legitimizace sociální stratifikace. *Československá psychologie*, 61(2), 109–122.
- SMETÁČKOVÁ, I., & KOMÁRKOVÁ, T. (2017). Hierarchie povolání: srovnání prestiže a úcty v sociologicko-psychologické perspektive. *Scientia et Societas*, 13(1), 181–199.

Velmi významnými výstupy této oblasti jsou v bilancovaném období i tři uspořádané mezinárodní konference a editace monotematického čísla časopisu *Pedagogická orientace*.

Tematická oblast 4. Inkluze

Za velmi významné výstupy oblasti lze považovat:

- monografii k problematice didaktiky oboru (občanská výchova a základy společenských věd) – KUTHAN, R., PELCOVÁ, N. & ZICHA, Z. (2018). *Kapitoly z didaktiky filosofie, etiky a společenských věd*. Praha: PedF UK.
- Mezinárodní konferenci s názvem Stejně a jiné ve filosofické a speciálně-pedagogické reflexi, za účasti zahraničních (Německo 2, Polsko 1, Rusko 3, Slovensko 1) i českých účastníků z univerzit v ČR. Z konference budou vydány dva sborníky (jeden WoS).
- workshop Projektgruppe EMGB (Ethisch-moralische Grundbildung) za účasti odborníků z Humboldtovy univerzity, Varšavské univerzity, Uni Kaunas, Trnava, Sofia a Shanghai).

Dalšími významnými publikačními výstupy jsou monografie, časopisecké a sborníkové texty, z nichž vybíráme zejména:

- HOGENOVÁ, A. (2017). *K rozhovoru se sebou samým*. Praha: PedF UK. ISBN 978-80-7290-925-4.
- PELCOVÁ, N. (Ed.) a kol. (2017). *Nahodilost ve výchově, umění a sportu: mezinárodní interdisciplinární konference*. Praha: PedF UK. ISBN 978-80-7290-924-7.
- ŠIŠKA, J., BEADLE-BROWN, J., KÁŇOVÁ, Š. & TOSSEBRO, J. (2017). Active Citizenship through community living - a multi-level perspective. In R. HALVORSEN, B. HVINDEN, J. E. BICKENBACH, D. FERRI & A. GUILLÉN RODRÍGUEZ. *The changing disability policy system: active citizenship and disability in Europe*. New York: Routledge, Taylor & Francis Group. Routledge advances in disability studies, pp. 50 – 75. ISBN 978-1-138-65288-0.
- KVĚTOŇOVÁ, L.; HÁJKOVÁ, V.; NĚMEC, Z. & STRNADOVÁ, I. (2018). *Asistent pedagoga. Profese utvářená v dialogu*. Praha: Pedagogická fakulta UK (prochází recenzním řízením)
- HOGENOVÁ, A. (2017). *Tekutá doba a úkol myšlení*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. ISBN 978-80-7290-968-1.

Tematická oblast 5. Učitelská příprava

Příklady nejvýznamnějších výstupů jednotlivých jádrových témat tematické oblasti:

- *Profesní vidění budoucích učitelů různých předmětů a Zkoumání tvorby představ matematických pojmů, vztahů a procesů u žáků 1. stupně* - VONDROVÁ, N. (2018). The Effect of a Video-Based Intervention on the Knowledge-Based Reasoning of Future Mathematics Teachers. In G. e. a. Kaiser (Ed.), *Invited Lectures from the 13th International Congress on Mathematical Education*, 699–717. Cham, Switzerland: Springer Open.
- *Geometrické myšlení žáků a metody jeho rozvíjení* - ROBOVÁ, J. (2018). K čemu je školská geometrie? In J. Hromadová, A. Slavík (ed.) sborník konference *Cesty k matematice III*, Praha: Matfyzpress, 7–14.
- *Interakce reálného a virtuálního prostředí ve výuce přírodovědných předmětů* - HAVLÍČKOVÁ, V., SORGO, A., BÍLEK, M. (2018). Can Virtual Dissection Replace Traditional Hands-on

Dissection in School Biology Laboratory Work?, *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, **14**(4), 1415–1429.

- *Badatelsky orientovaná výuka biologie: dovednosti učitele a žáka, výuková praxe*- RUSEK, M., BENEŠ, P., & CARROLL, J. (2018). Unexpected Discovery: A Guided-Inquiry Experiment on the Reaction Kinetics of Zinc with Sulfuric Acid. *Journal of Chemical Education*, 95(6), 1018–1021.
- *Aktuální témata v současné psané literatuře a její výuce na sekundárním a terciálním stupni a Specifika duality filologického oboru a didaktiky v procesu přípravy učitele* -ŠTĚPÁNÍK, S., HOLANOVÁ, R. (2018). K jazykovým a stylizačním dovednostem budoucích češtinářů. *Český jazyk a literatura*, 68(5), 230–238.
- *Literární tradice, imaginace, poetika, teorie a interpretace ve francouzské a frankofonní literatuře a Didaktika francouzštiny*- KLINKA, T. (2018). Présence de l'erreur dans le contexte éducatif tchèque – point de vue de l'enseignement du FLE. *Revue internationale d'études en langues modernes appliquées*, 2018(1), 31–38.
- *Jazykové a mimojazykové faktory porozumění textu – jazyk jako národní dědictví* - ŠMEJKALOVÁ, M. (2018). František Trávniček (1888–1961): poznámky k životu a dílu. *Slovo a slovesnost*, 79(4), 263–292.
- *Interkulturní dimenze osvojování ruštiny jako cizího jazyka* - ROZBOUDOVÁ, L., KONEČNÝ, J. (2018). Современная дидактика русского языка как второго иностранного: Языковые средства. Praha: Karolinum.
- *Kulturní dědictví ve výuce* - HAVLŮJOVÁ, H., NAJBERT, J. (2018). Hledání nového konsensu: Učíme dějepis ve veřejném zájmu? *Historie – otázky – problémy*, **10**(1), 15–32.
- *Didaktika geologie a geografie* - HANUS, M., HAVELKOVÁ, L. (2018). Teachers' Concepts of Map-Skill Development. *Journal of Geography*, DOI: 10.1080/00221341.2018.1528294 (online)
- *Učitel a žák ve výuce tělesné výchovy (v přípravě je speciální číslo časopisu Česká kinantropologie)*
- Příklady témat dalších významných výstupů z individuálních výzkumů (*Poetika prostoru v současné britské próze, Americká próza, Morfosyntax, textová a diskurzivní lingvistika, Naratologie v perspektivě soudobých teorií a prostřednictvím analýzy textů, Textová syntax anglicky psaného odborného textu, Aktuální témata biologických věd a vzdělávání učitelů aj.*)

C. Reflexe případných připomínek či doporučení obsažených v souhrnném oponentním posudku (u programů Q42–Q50 též v dílčích oponentních posudcích) k přihlášce programu

Připomínky:

- Vysoký počet řešitelů bude vyžadovat věnovat velkou pozornost tvorbě efektivních výzkumných týmů, jak je uváděno, v první etapě řešení výzkumu.
- Řešitelé by se měli zaměřit na optimalizaci řízení přes dílčí efektivně pracující výzkumné týmy.

Smyslem programu Progres Q17 Příprava učitele a učitelská profese v kontextu vědy a výzkumu je navázat na týmovou spolupráci, která byla vytvořena a efektivně rozvíjena v programu PRVOUK P15 Škola a učitelská profese v kontextu rostoucích nároků na vzdělávání. Jednotlivé výzkumné týmy integrují v pěti tematických oblastech odborníky (akademičtí pracovníci, vědečtí pracovníci, doktorandi atd.) jak z PedF UK, tak z dalších participujících fakult. Každý výzkumný tým má své koordinátory, kteří organizují splnění všech stanovených cílů prostřednictvím plánovaných aktivit. Koordinátoři se účastní jednání Rady PROGRESU Q17. Výzkumné aktivity jsou tedy plánovány a realizují se na dvou úrovních - na úrovni celého programu a na úrovni konkrétního výzkumného týmu řešícího danou tematickou oblast. Následná zpětná vazba směřuje opět do obou zformovaných úrovní.

Připomínka:

- Dále přehodnotit proporce, rozložení a posílení plánovaných výsledků v oblasti publikací na WoS.

Jednotlivé řešitelské týmy v pěti tematických oblastech publikovaly již v prvních dvou letech několik desítek textů s výsledky výzkumů indexované v databázi WoS. Je tedy zřejmé, že výsledky v této oblasti výrazně převýší plánovanou kvantifikaci.

D. Reflexe případných připomínek či doporučení obsažených v oponentním posudku k závěrečné zprávě Programu rozvoje vědních oblastí na UK („PRVOUK“), na který tento program Progres navázal

Oponentní posudek k závěrečné zprávě Programu rozvoje vědních oblastí na UK („PRVOUK“) P15, na který navázal bilancovaný program PROGRES Q17 neobsahoval připomínky, které by vyžadovaly příslušnou reflexi.

E. Podklady pro nové stanovení výše finanční bonifikace programu¹

a) Žádáme o **bonifikaci za realizaci společného programu Progres**.

V programu Progresu Q17 Příprava učitele a učitelská profese v kontextu vědy a výzkumu se pokračuje a dále se posiluje efektivní výzkumná spolupráce s ostatními zapojenými fakultami UK, což je patrné z řady společných aktivit (společné workshopy, přednášky odborníků ze zahraničí, aktivní účast na konferencích) včetně příkladů společných publikací (viz níže).

Rada programu Progres Q17 je složena nejen z akademických pracovníků PedF ale i ze zástupců participujících fakult.

Vzájemnou spolupráci napříč zapojenými fakultami vnímáme jako zásadní zkvalitněná vědecko-výzkumné práce v oblasti přípravy učitelů na UK.

Příklady publikací vzniklých ve spolupráci zapojených fakult (další viz OBD participujících fakult) – v závorce jsou tučně uvedeny spolupracující fakulty:

PAVLASOVÁ, L., STARÁ, J., VONDROVÁ, N., NOVOTNÁ, M., ROBOVÁ, J. & ULIČNÁ, K. (2018). Výběrové zaměření pozornosti u studentů učitelství a povaha jejich interpretací. *Pedagogika*, 68(1), 5–24. **(PedF a MFF)**

PAVLASOVÁ, L., JANŠTOVÁ, V. & LINDNER, M. (2018). Skills of pre-service biology teachers to solve an inquiry-based task. In Rusek, M., Vojíš, K. (eds.), *Project based Education in Science Education: Empirical Texts XV*. Prague: Charles University Faculty of Education, 74–82. **(PedF a PŘF)**

HAVELKOVÁ, L., JÁČ, M., MATĚJČEK, T., RUSEK, M., ŘEZNÍČKOVÁ, D. & ŽÁK, V. (2018). Člověk a příroda. In Kolektiv. *Analýza zahraničních systémů hodnocení klíčových kompetencí a systémů hodnocení netestovatelných dovedností se souborem doporučení pro školní hodnocení klíčových kompetencí RVP ZV a externí hodnocení školní podpory rozvíjení klíčových kompetencí RVP ZV*. Praha: Česká školní inspekce. **(PŘF, PedF a MFF)**

VELÍŠEK, M., & PETŘÍČEK, M. (2018) *Holky*. Rakovník: Rabasova galerie Rakovník, 36 s. **(PedF a FF)**

SUCHÝ, J., POLÍVKOVÁ, J., & KOMÍNKOVÁ, L. (eds.) (2018). *Sborník z mezinárodní studentské vědecké konference Scientia Movens*. Praha: UK FTVS, 265 s. **(FTVS a PedF)**

¹ Podle čl. III odst. 2 opatření rektora č. 10/2018 je ve 4. a 5. roce realizace programu Progres (tj. v letech 2020 a 2021) bonifikace poskytována „na základě žádosti obsažené v bilanční zprávě předkládané po druhém roce realizace programu“.

F. Rámcový přehled vynaložených finančních prostředků

a) Finanční prostředky přidělené na program²

| Prostředky přidělené v roce 2017 (tis. Kč) | PedF | FF | PřF | MFF | FTVS | FHS | Celkem |
|--|---------------|------------|--------------|------------|------------|-----------|---------------|
| Poskytnuté prostředky bez bonifikace | 20 824 | 429 | 2 141 | 530 | 181 | 0 | 24 105 |
| Bonifikace ³ | 1 375 | 45 | 130 | 56 | 49 | 33 | 1 687 |
| Celkem | 22 199 | 474 | 2 271 | 586 | 229 | 33 | 25 792 |

| Prostředky přidělené v roce 2018 (tis. Kč) | | PedF | FF | PřF | MFF | FTVS | FHS | Celkem |
|--|--------------------------------------|---------------|------------|--------------|------------|------------|-----------|---------------|
| a | Poskytnuté prostředky bez bonifikace | 21 282 | 429 | 1 961 | 650 | 180 | 0 | 24 503 |
| b | Bonifikace ⁴ | 1 478 | 46 | 136 | 61 | 44 | 33 | 1 798 |
| c | Celkem (a + b) | 22 760 | 475 | 2 097 | 711 | 224 | 33 | 26 300 |

b) Přehled vynaložených finančních prostředků za rok 2017 – viz průběžná zpráva za rok 2017 (není třeba znovu uvádět)

c) Přehled vynaložených finančních prostředků za rok 2018 (v tis. Kč)

Vyplňte bílá pole v tabulce. Částky uvádějte v tis. Kč a zaokrouhlené (bez míst za desetinnou čárkou). Nezahrnujte prostředky převedené v roce 2017 do FÚUP. Pod tabulku uveďte stručný komentář k výdajům. Pokud byla v roce 2017 část finančních prostředků programu převedena do FÚUP, uveďte pod tabulku její výši a využití těchto prostředků v r. 2018.

| Typ výdajů | | PedF | FF | PřF | MFF | FTVS | FHS | Celkem |
|------------|--|--------------|------------|-------------|------------|------------|-----------|--------------|
| d | Osobní náklady (mzdové prostředky a odvody) | 16533 | 387 | 1407 | 494 | 90 | 0 | 18866 |
| e | Stipendia | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| f | Provozní náklady a služby | 907 | 2 | 293 | 77 | 95 | 27 | 1446 |
| g | Doplňkové a režijní náklady | 4256 | 86 | 397 | 130 | 36 | 6 | 4911 |
| h | Investice | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| i | FÚUP 2018 (prostředky převedené v r. 2018 k využití v r. 2019) | 1064 | 0 | 0 | 10 | 3 | 0 | 1077 |
| j | Celkem⁵ | 22760 | 475 | 2097 | 711 | 224 | 33 | 26300 |

Prostředky z FÚUP převedené z roku 2017 v celkové výši 1051 tis. Kč byly v roce 2018 využity na mzdy a cestovné.

² bez prostředků převedených v předchozím roce do FÚUP

³ bonifikace za uskutečňování společného programu Progres, případně i za mezinárodní spolupráci (souhrnná výše)

⁴ dtto

⁵ Částka uvedená v tomto řádku musí být totožná s částkou uvedenou v řádku c, viz tabulka výše (výjimkou je pouze případ vrácení části finančních prostředků – v takovém případě uveďte pod tabulku výši vrácených prostředků a stručně zdůvodněte).

G. Přehled dlouhodobého hmotného nebo nehmotného majetku v hodnotě přesahující hodnotu stanovenou právním předpisem pro veřejnou zakázku malého rozsahu⁶, který byl v roce 2018 pořízen z finančních prostředků na program

V roce 2018 takovýto majetek nebyl pořízen.

⁶ tj. aktuálně v hodnotě nad 2 mil. Kč bez DPH